

13. *** (coordonator: Marta Guttmann), *Tendințe în conservarea preventivă. Articole selectate din literatura de specialitate internațională*, 197 p.
14. Corneliu Bucur, *Patrimoniul tehnic tradițional (preindustrial) din România. Categori, tipologii, structuri social-istorice / The patrimony of the traditional (pre-industrial) technology in Romania. Categories, typologies, social-historical structures*, 70 p.
15. Ovidiu Baron, Olga Popa, Adrian Scheianu, *Găleșoaia. Lumea veche vs. Lumea nouă*, 56 p.
16. Alina Geanina Ionescu, *Icoane pe lemn și pe sticlă din principalele colecții sibiene*, 148 p.
17. *** (coordonator: Elena Popescu), *Icoana, simbol al ortodoxiei. Catalog*, 68 p.

Un număr important de exemplare din publicațiile editurii sunt destinate schimbului pentru îmbogățirea fondului de carte existent în cadrul Bibliotecii de Etnologie; o parte este trimisă muzeelor de etnografie din România; restul volumelor sunt puse în vânzare la librăria muzeului situată la parterul Casei Artelor din Piața Mică, nr. 21.

Publicațiile Muzeului ASTRA au un rol important în conturarea școlii românești de etnomuzeologie, în individualizarea acesteia în context național și internațional. În paginile editate de-a lungul timpului, au fost prezentate: etapele de dezvoltare ale muzeului sibian (de la primele proiecte realizate de *Asociațiunea Transilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român* ASTRA, pentru înființarea și organizarea, la Sibiu, a unui muzeu al românilor din Transilvania, până la structura de astăzi a complexului constituit din *Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA*, *Muzeul Civilizației Transilvane ASTRA*, *Muzeul de Etnografie Universală „Franz Binder”*, *Muzeul de Etnografie și Artă Populară Săsească „Emil Sigerus”*, *Studioul ASTRA Film*, *Centrul de Informare și Documentare în Etnologie „Cornel Irimie”*), rezultatele cercetărilor de teren întreprinse în diferite sate românești, săsești și ale etniei rome de colectivul de cercetători și muzeografi, lucrări în care civilizația tradițională este tratată din perspective multiple: documentar-științifică, muzeistică, artistică, turistică și chiar politică.

Delia Voina

Alina Geanina Ionescu, *Icoane pe lemn și sticlă din principalele colecții sibiene*, Editura „ASTRA Museum”, Sibiu, 2009, 147 p.¹

Efervescenta perioadă interbelică face necesare referințele mai ales când evaluăm anumite demersuri culturale. Atunci, într-o epocă dominată de mari autorități intelectuale, societatea românească a identificat cu argumente imperioasă nevoie de a apela la artă și din perspectiva unei categorii minore: icoanele pe lemn și pe sticlă. Fie că aceste argumente țin de cercetarea ruralității surprinse admirabil de practicile Școlii gustiene dar și de filozofia lui Lucian Blaga, fie că aparțin Școlii istorice animate de Nicolae Iorga, ele s-au dovedit esențiale pentru reliefarea unui tezaur inestimabil. Din îngemănarea lor a rezultat un demers consistent și liber asumat de identificare, studiu și

¹<http://muzeologie.wordpress.com/2010/04/14/recenzie/>

colecționare, care a condus treptat la clarificări asupra iconografiei naționale. Dar aceasta s-a dovedit totodată un factor esențial și pentru dezvoltarea practicilor muzeografice, a conservării și restaurării patrimoniului cultural. Demersul calificat și autorizat din perioada culturală amintită a fundamentat atitudini, interese științifice, opțiuni pro patrimoniu, care s-au dovedit durabile, în ciuda unor fragmentări politice, asigurând șanse valorilor culturale în epoca postbelică. Chiar categoria icoanelor – neglijată, ostracizată prin tezele educației ateiste – a stat între preocupările de salvare ale muzeografiei din perioada socialistă.

De la lucrările de referință – Nicolae Iorga, *Les Arts Mineurs en Roumanie* (1934) și George Oprescu, *L'Art du paysan roumain* (1937), care au anunțat o nouă direcție, contribuțiile specializate au sporit substanțial, antrenând autorități ca I. D. Ștefănescu, Coriolan Petranu, Victor Brătulescu, Maria Golescu, Ioan Mușlea, Virgil Vătășianu, Romulus Vuia, Romulus Vulcănescu, Vasile Drăguț, Marius Porumb, Cornel Irimie, Iuliana Dancu, Ioana Cristache Panait, Alex Efremov, Corina Popa ș.a. Istoricii, istorici de artă, etnografi, teologi și istorici ai culturii au socotit demersul de cercetare și interpretare a icoanelor ca esențial pentru înțelegerea unui complex fenomen istoric. Lor li s-au asociat recent conservatori și restauratori, pornind de la imperioasa nevoie de asigurare a stării de sănătate, de la perspectiva de înțelegere a icoanei sub raportul materialelor și al tehnicii, a comportamentului acestora în timp. Fragilitatea și condițiile în care au rezistat icoanele au făcut necesare studiile aplicate ce au debutat cu lucrările lui Mihail Mihalcu, Mihai Lupu, Doina Darvaș, și care au evoluat surprinzător de rapid fiind bine servite de lucrările sistematice de restaurare. Recentele contribuții ale Elenei Bejenariu, Iuliana Popescu, Viviane Dragomir, Ioana Rustoiu, Ana Dumitran, Rodica Airoaie, Rodica Blaj, Mirel Vasile Bucur, Sanda Bucur, Mihaela Nacu, Steliana Velea s.a., anunță un curent novator aparținând unei generații cu o mai autonomă direcție de cercetare în domeniul icoanelor. Acesteia îi aparține și demersul consistent și foarte aplicat al expertului restaurator dr. Alina Geanina Ionescu de la Complexul Muzeal Național ASTRA. Această generație a identificat un orizont de cercetare superior, legat de investigații fizico-chimice moderne, care au adus substanțiale modificări identității, autoratului, atribuirii provenienței, datării, compoziției și chiar apartenenței icoanelor. Pe această linie, Alina Geanina Ionescu a prezentat – în contextul pregătirii doctorale – o serie de studii și articole având ca temă centrală icoanele pe lemn și sticlă (secolele XVIII-XIX) din colecțiile sibiene. Aparținând aceluiași context, în 2009 i-a apărut lucrarea

Icoane pe lemn și sticlă din principalele colecții sibiene, prilej cu care au fost prezentate importante colecții ce compun Fondul ASTRA (1800 piese), colecția Cornel Irimie (67 piese), colecția Dr. Telea-Bologa (107 piese) și colecția Muzeului în Aer Liber (53 piese), la care se adaugă icoanele din colecția Muzeului Național Brukenthal și colecția Arhiepiscopiei Ortodoxe a Sibiului. Prin această carte avem o primă contribuție însemnată la cunoașterea colecționarismului sibian sub unghiul calității și valorii icoanelor, al provenienței acestora, mai puțin al istoriei colecțiilor. Catalogul ilustrat constituie însă un instrument de lucru excepțional pus la îndemâna celor interesați.

prof. univ. dr. Ioan Opreș